

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Sandnerové a soudců JUDr. Jana Ryby a Mgr. Ivety Postulkové ve věci

žalobkyně: **G. L.**, nar. XXX
státní příslušnost Ukrajina
zastoupená advokátem Mgr. Pavlem Čížinským
sídlem Ječná 548/7, 120 00 Praha 2

proti
žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 5. 1. 2017, č. j. MV-132265-4/SO-2016,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou ze dne 9. 2. 2017 domáhala zrušení rozhodnutí žalované, blíže specifikovaného v záhlaví tohoto rozsudku, jímž bylo zamítnuto odvolání, které podala proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „prvostupňový orgán“ nebo „Ministerstvo vnitra“) ze dne 25. 7. 2016, č. j. OAM-12916-21/TP-2014 (dále též „prvostupňové rozhodnutí“). Tímto rozhodnutím byla žalobkyni zamítnuta žádost o povolení k trvalému pobytu dle ustanovení ust. § 87h odst. 2 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých

zákonů, účinnému ke dni zahájení řízení o povolení k trvalému pobytu, tj. 16. 7. 2014 (dále jen „zákon o pobytu“).

2. Žalobkyně předně namítá, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné. Důvodem je vnitřní rozpor rozhodnutí, když z něj vyplývá, že žalobkyně na jedné straně nepředložila potřebné důkazy, na druhé straně však nesplňuje definici rodinného příslušníka.
3. *V prvním žalobním bodu* žalobkyně nesouhlasí s tvrzením žalované, že žalobkyně nevykonává výdělečnou činnost, protože již dosáhla důchodového (postproduktivního) věku, naopak žalobkyně tvrdí, že výdělečnou činnost nevykonává z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
4. Výklad podaný žalovanou v napadeném rozhodnutí by znamenal paušální vyloučení lidí v důchodovém věku z působnosti ust. § 15a zákona o pobytu a nutil by občany Evropské unie ukončit svůj pobyt v České republice za účelem splnění vyživovací povinnosti vůči předkům. Žalobkyně též dodává, že neargumentovala pouze svým věkem, ale předkládala i lékařské zprávy, z nichž nemožnost vykonávat výdělečnou činnost vyplývá. Dále žalobkyně upozorňuje, že se nelze omezit pouze na to, že žalobkyně má vlastní prostředky pro své živobytí, neboť pobírá starobní důchod, ale je nutno zvážit i okolnost, zda výše pobíraného důchodu ve státech východní Evropy postačuje k zajištění živobytí.
5. *Ve druhém žalobním bodu* žalobkyně nesouhlasí s argumentem žalované, že žalobkyně nepobývá společně se svým synem na území České republiky, ale žije sama na Ukrajině. Dle žalobkyně není poskytování výživy závislé na společném bydlení, neboť vyživovat lze (např. zasláním finančních prostředků) i na dálku. Rozhodující je potřeba na straně cizince a připravenost na straně občana EU výživu poskytnout. Pokud by existující společná domácnost měla být podmínkou pro naplnění kritéria závislosti cizince na výživě občana EU, byla by předmětná ustanovení aplikovatelná jen na malou skupinu cizinců. Přitom ve většině případů se závislost na výživě stává aktuální právě v případě existenčních či zdravotních problémů cizince žijícího mimo území ČR. Výklad žalované stran ustanovení § 15a odst. 1 písm. d), odst. 2 písm. c) a odst. 3 písm. a) bod 2 a bod 3 zákona o pobytu, je zčásti nepřiměřeně přísný a z části popírající smysl zákonné úpravy.
6. *Ve třetím žalobním bodu* žalobkyně brojí proti postupu žalovaného, který požadoval po žalobkyni doložení dokladů, které by prokazovaly splnění podmínek pro udělení pobytu. Žalobkyně přitom zdůrazňuje, že pokud se ust. § 15a zákona o pobytu nevztahuje na cizince v důchodovém věku, pak neexistuje doklad, který by tuto vadu mohl zhojit. Rozhodnutí žalované je proto rozporným a nejasným. Žalobkyně uvedla, že pobírá starobní důchod, který nepostačuje ke krytí životních potřeb a její syn za ní pravidelně jezdí, k těmto skutečnostem se žalovaná vyjádřila pouze tak, že žalobkyně nepředložila potřebné doklady. Žalobkyni není zřejmé, jaký doklad by mohl prokázat, že ji její syn skutečně vyživuje a domnívá se, že v takovém případě měly správní orgány přistoupit k výslechu účastníků řízení, k čemuž však nedošlo.
7. Žalobkyně nebyla ani dostatečně poučena, neboť z výzvy ze dne 11. 3. 2015 není zřejmé, že správní orgán neměl za prokázané, že je žalobkyně svým synem vyživována. Z výzvy je pouze zřetelné, že žalobkyně měla předložit lékařské zprávy a měla sdělit, na základě jakých skutečností se cítí být rodinným příslušníkem občana EU.
8. *Ve čtvrtém žalobním bodu* žalobkyně namítá ohledně podmínky závislosti na osobní péči občana Evropské Unie dle ust. § 15a odst. 3 písm. a) bod 3 zákona o pobytu, že žalovaná

vycházela při výkladu pojmu péče o osobu „z důvodu nepříznivého zdravotního stavu“ ze zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. Dle žalobkyně mohla vycházet i z definice dle § 26 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění; tato definice je však od zákona o sociálních službách odlišná. Spojuje je pouze doba jednoho roku, po kterou má nepříznivý zdravotní stav trvat, což žalovaná nerozporuje.

9. *V pátém žalobním bodu* žalobkyně nesouhlasí s posouzením lékařských zpráv, které předložila. Části zpráv citované žalobkyní jsou zásadní pro splnění kritérií na přiznání příspěvku na péči dle zákona o sociálních službách. Žalobkyně nesouhlasí s žalovanou, dle které předložené lékařské zprávy nedokládají, že se o sebe z vážných zdravotních důvodů nemůže postarat, naopak z těchto zpráv jednoznačně vyplývá nutnost péče druhé osoby. Závěr žalované, že nebyla prokázána nezbytná pomoc druhé osoby, nemá oporu ve spise. Z těchto důvodů považuje žalobkyně napadené rozhodnutí opět za nepřezkoumatelné.
10. *V šestém žalobním bodu* žalobkyně nesouhlasí s žalovanou, že podmínku v ust. § 15a odst. 3 písm. a) bodu 3 zákona o pobytu, splňuje pouze ten, kdo prokáže, že mu odpovídající péči může poskytnout pouze dotyčný občan EU, čemuž žalobkyně dle žalované nedostála. Daný požadavek je nejasný, není zřejmé, jakou vlastností by dotyčný občan Evropské Unie měl disponovat, případně zda se jedná o otázku finančních prostředků. V praxi případy, kdy pacient vyžaduje péči od jedné určité osoby jsou zcela výjimečné. Z možnosti využití předmětného institutu by byly vyloučeny movitější rodiny, které mají dostatek prostředků z důvodu najmutí profesionálního pečovatele. Z morálních a právních pravidel vyplývá právo a povinnost, aby si členové rodiny mezi sebou poskytli v případě nemoci osobní péči. Výjimkou by mohla být situace, kdy starý rodič má více dětí, z nichž jedno žije v zemi původu rodiče. V případě žalobkyně je jediným jejím potomkem syn žijící v České republice. Nepřípadá v úvahu, že by jí mohl poskytnout péči někdo jiný.
11. *V sedmém žalobním bodu* žalobkyně namítá, že i když žalovaná v napadeném rozhodnutí uznala, že prvoinstanční orgán vyžadoval chybný doklad, přesto uvedla, že toto pochybení nemělo vliv na zákonnost rozhodnutí a že výzva ze dne 11. 3. 2015 byla řádná.
12. Žalovaná v písemném vyjádření k žalobě navrhla zamítnutí žaloby a dále uvedla, že se ztotožňuje se skutkovými zjištěními a právní kvalifikací předchozích rozhodnutí správních orgánů obou stupňů. Jelikož žalobkyně uvedla v žalobě obdobné námitky, jako v odvolání, odkazuje žalovaná na napadené rozhodnutí, zejména na jeho III. část. Dle žalované byl v řízení naplněn důvod pro zamítnutí žádosti podle § 87k odst. 1 písm. g) zákona o pobytu a tento závěr je v napadeném rozhodnutí přezkoumatelným způsobem odůvodněn.
13. U jednání, které se konalo dne 19. března 2019, setrval zástupce žalobkyně na podané žalobě. Zástupce žalované omluvil svou neúčast, avšak nežádal odročení jednání. Soud provedl výslech svědka A. G., syna žalobkyně a důkaz kopií čestného prohlášení pana J. S. ze dne 18. 3. 2019 a 3 kopiemi faktur společnosti letuška a. s. s datem vystavení dne 19. 1. 2016, dne 4. 2. 2016 a dne 7. 11. 2016. Soud zamítl provedení důkazu fakturami za lékařskou péči v ukrajinském jazyce a to pro nadbytečnost a rovněž s ohledem na skutečnost, že tyto kopie listin byly soudu předloženy v ukrajinském jazyce, aniž by byly opatřeny překladem do českého jazyka.
14. Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.), a vycházel přitom ze skutkového i právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).

15. Městský soud v Praze posoudil věc takto:
16. Podle ust. § 15a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu, účinného do 17. 12. 2015 *se rodinným příslušníkem občana Evropské unie pro účely tohoto zákona rozumí jeho nezaopatřený přímý příbuzný ve vzestupné nebo sestupné linii nebo takový příbuzný manžela občana Evropské unie.*
17. Podle ust. § 15a odst. 2 písm. c) zákona o pobytu *se za nezaopatřenou osobu podle odstavce 1 písm. d) považuje občanem Evropské unie nebo jeho manželem vyživovaný cizinec, který z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopen vykonávat soustavnou výdělečnou činnost.*
18. Podle ust. § 15a odst. 3 písm. a) zákona o pobytu *se ustanovení tohoto zákona, týkající se rodinného příslušníka občana Evropské unie, obdobně použijí i na cizince, který hodnověrným způsobem doloží, že je příbuzným občana Evropské unie neuvedeným v odstavci 1, pokud*
- 1. ve státě, jehož je občanem, nebo ve státě, ve kterém měl povolen trvalý či dlouhodobý pobyt, žil s občanem Evropské unie ve společné domácnosti,*
 - 2. je občanem Evropské unie vyživovaný, nebo*
 - 3. se o sebe z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nedokáže sám postarat bez osobní péče občana Evropské unie.*
19. Podle ust. § 3 písm. c) zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách *se pro účely tohoto zákona rozumí dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem zdravotní stav, který podle poznatků lékařské vědy trvá nebo má trvat déle než 1 rok, a který omezuje funkční schopnosti nutné pro zvládání základních životních potřeb.*
20. *V prvním žalobním bodu žalobkyně nesouhlasí s tvrzením žalované, že žalobkyně nevykonává výdělečnou činnost proto, že již dosáhla důchodového (postproduktivního) věku, nikoliv z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.*
21. Předně soud připomíná, že při posouzení každého konkrétního případu je třeba vycházet z konkrétních, zcela individuálních okolností posuzovaného případu.
22. Nesouhlas žalobkyně, že nevykonává výdělečnou činnost z důvodu, že již dosáhla důchodového věku, nikoliv z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, je sice pochopitelný, avšak v daném případě zcela nerozhodný. Soud se ztotožňuje se žalovanou, že dosažení důchodového věku nelze bez dalšího považovat za dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav. V daném případě nelze odhlédnout od skutečnosti, že žalobkyně v době podání žádosti, kdy měla 79 let, nebyla již dlouhodobě výdělečně činná. Uvedené vyplývá z výpovědi svědka Al. G., syna žalobkyně, který k dotazu, od kdy matka (žalobkyně pozn. soudu) nepracuje, zda je to od doby, kdy šla do důchodu, uvedl, že je to v průkazu. Po nahlédnutí do průkazu, uvedl, že od roku 1994. Již z tohoto důvodu nelze úspěšně spojit ukončení výdělečné činnosti s dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem, pokud současně není tvrzeno, potažmo prokázáno, že právě s dosažením důchodového věku je spojen dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav žalobkyně.
23. Primárním předpokladem, aby se mohlo jednat o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, je prokázání skutečnosti, že žadatel trpí chorobou, která omezuje schopnosti nutné pro zvládání základních životních potřeb, přičemž pouhý výčet chorob bez konkretizace jejich dopadů na schopnosti zvládat základní životní potřeby je nepostačující.

24. Z předložených zpráv vyplývá, že žalobkyně v době podání žádosti (dne 16. 7. 2014) měla 79 let. Ze zpráv sice vyplývá, že trpí chronickou ischemickou nemocí srdce či arteriální hypertenzí, nelze však z nich dovodit, že by uvedená onemocnění mohla ovlivňovat zvládání základních životních potřeb, jako je například chůze, přijímání potravin či vyprazdňování. S ohledem na důkazní břemeno žalobkyně, lze tak přisvědčit žalované, že žalobkyně neprokázala, že nevykonává výdělečnou činnost právě z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. I s ohledem na věk žalobkyně nelze důvodně předpokládat, že by žalobkyně byla osobou, kterou by pracovní trh vyhledával, která by měla být osobou (bez ohledu na její zdravotní stav), u níž by bylo nutné ještě „nějakou“ výdělečnou pracovní činnost předpokládat. Takovou možnost (např. u profese vyžadující vysokou odbornost) nelze vyloučit, avšak žalobkyně sama takovou možnost vůbec netvrdí, potažmo ani nenabízí žádné důkazy, které by vyvracely závěr žalované, že žalobkyně nevykonává výdělečnou činnost proto, že již dosáhla důchodového věku, s čímž se soud shoduje a naopak dle soudu je třeba tuto skutečnost respektovat a nikoli ji účelově řadit k rozhodným okolnostem posuzovaného případu.
25. S názorem žalobkyně, že by výklad žalovaného znamenal paušální vyloučení osob důchodového věku z působnosti ust. § 15a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu, se soud neztotožňuje. I cizinci důchodového věku, prokážou-li věrohodným způsobem, že trpí dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem (chorobou omezující schopnost zvládat základní životní funkce), který je důvodem podané žádosti, mají možnost zákonem stanovenou podmínku splnit bez ohledu na jejich věk. Soud nesouhlasí s výkladem nastíněným žalobkyní, že z morálních i právních důvodů by pouhá okolnost stáří předků měla ospravedlňovat nutnost plnění vyživovací povinnosti ze strany potomků žijících na území České republiky, a následně udělení pobytového oprávnění takto vyživované osobě. Je zřejmé, že žalobkyně touto úvahou cílí na dosažení výkladu, že za těchto okolností, by každý cizinec důchodového věku, mající rodinného příslušníka žijícího na území České republiky, mohl bez dalšího úspěšně žádat o udělení požadovaného pobytového oprávnění. Názor žalobkyně, že takový výklad by nutil občany Evropské unie ukončit svůj pobyt v České republice za účelem splnění vyživovací povinnosti předkům, považuje soud za neadekvátní. Soud v tomto směru sdílí postoj žalované, že vyživovací povinnost lze splnit i na dálku, jak ostatně sama žalobkyně v žalobě uvádí, což potvrdil i slyšený svědek, syn žalobkyně, když uvedl, že matka měla vždycky pomocnici, známou, protože když jí bylo hůř, musel jí někdo nakoupit potraviny, poklidit. K vyživovací povinnosti, stejně jako k předloženým lékařským zprávám se soud blíže vyjádří v další části tohoto rozsudku.
26. K obecně pojatému upozornění žalobkyně, že se nelze omezit pouze na to, že žalobkyně má vlastní prostředky pro své živobytí, neboť pobírá starobní důchod, ale je nutno zvážit i okolnost, zda výše pobíraného důchodu ve státech východní Evropy postačuje k zajištění živobytí, soud uvádí, že otázkou finančních prostředků pro živobytí se žalovaná zabývala na straně 7 napadeného rozhodnutí. Ačkoliv lze přisvědčit žalobkyni, že se žalovaná výslovně nevyjádřila k výši pobíraného důchodu, nemůže tato skutečnost zakládat nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí. Žalovaná uvedla, že žalobkyně neprokázala, že je závislá na výživě svého syna. K tomu je třeba doplnit, že žalobkyně sama neuvedla konkrétní částku, kterou měsíčně pobírá jako starobní důchod, přičemž je zřejmé, že těmito prostředky pro živobytí zjevně disponuje. V rámci soudního řízení svědek, syn žalobkyně vypověděl, že žalobkyně má na ukrajinské poměry – asi 5 000 - vysoký důchod, k tomu svědek dodal, že jí prostředky stačí na nájem a na nějaké základní potraviny; na

léky a na nějakou lékařskou péči už jí to nestačí. Posílá jí prostřednictvím svého známého peníze asi 1 000 euro třikrát ročně.

27. Za důkaz, že syn poskytuje žalobkyni finanční prostředky označila žalobkyně prostřednictvím svého zástupce kopii čestného prohlášení pana J. S. ze dne 18. 3. 2019, z něhož vyplývá, že převzal od syna žalobkyně peněžní prostředky ve výši 8 000 Euro, z toho 4500 Euro v r. 2016, 2000 Euro v r. 2017 a 1500 Euro v r. 2018 na úhradu jejích potřeb, pro úhradu endoprotézy levého kyčelního kloubu, léků a zdravotnického materiálu potřebných k operaci endoprotézy kyčle, služeb pomocného zdravotnického personálu, jakož i pro úhradu denních potřeb, zejména nákup potravin a léků, zdravotnických pomůcek a dalších předmětů denní potřeby. Uvedené se shoduje s výpovědí svědka, který vypověděl, že nepříznivé problémy nastaly v lednu 2016, když matka spadla, zlomila si kyčelní kloub, naštěstí mohl matce pomoci, musel koupit kyčelní kloub, který stojí něco přes 1300 Euro a veškeré léky, takže se matka pohybuje alespoň po bytě.
28. Soud ohledně posouzení otázky finančního zajištění žalobkyně dospěl k dílčímu závěru, že výše starobního důchodu, která rovněž hraje určitou roli při posuzování závislosti na rodinném příslušníkovi, v daném případě žalobkyni postačuje k zajištění běžných základních potřeb, neboť je-li slovy jejího syna „vysoká“ na poměry na Ukrajině, lze důvodně předpokládat, že skupina osob s takovou výší důchodu je schopna si své běžné základní potřeby uhradit. Skutečnost, že syn matce přesto pravidelně přispívá, soud shledává za výraz jeho pozitivního vztahu k matce, aby jí ve vyšším věku pomohl s úhradou zejména zdravotní péče, což se projevilo právě v čase, kdy si žalobkyně zlomila kyčelní kloub, tehdy pomohl matce zaplacením kyčelního kloubu a léků spojených s touto léčbou.
29. S ohledem na uvedené neshledal soud námitky v prvním žalobním bodu důvodnými.
30. *Ve druhém žalobním bodu* žalobkyně nesouhlasí s argumentem žalované, že žalobkyně nepobývá společně se svým synem na území České republiky, ale žije sama na Ukrajině, neboť dle žalobkyně rozhodující je potřeba na straně cizince a připravenost na straně občana EU výživu poskytnout.
31. Skutečnost, že žalobkyně žije sama na Ukrajině, uvedla žalovaná na straně 7 napadeného rozhodnutí. K tomu je třeba dodat, že v kontextu odůvodnění se jednalo pouze o doplňující argument, jenž nemůže zakládat nezákonnost rozhodnutí. Podmínka soužití ve společné domácnosti se uplatní například v případech podle ustanovení § 15a odst. 3 písm. a) bod 1. či odst. 3 písm. b), která se však na žalobkyni nevztahují. V daném případě tak existující společná domácnost není podmínkou pro naplnění kritéria závislosti cizince na výživě občana EU. Dle soudu poskytování výživy není závislé na společném bydlení, neboť vyživovat lze (např. zasláním finančních prostředků) i na dálku. Jinými slovy, závislou osobu lze vyživovat i na dálku bez nutnosti sdílení společné domácnosti.
32. K poukazu žalobkyně, že rozhodující je potřeba na straně cizince a připravenost na straně občana EU výživu poskytnout, soud uvádí, že tyto aspekty hrají nepochybně svou roli, avšak nelze je povyšovat na rozhodná kritéria. Tvrzení o potřebě výživy cizince a rovněž tvrzení o připravenosti občana Evropské unie výživu poskytnout, již žalobkyně argumentuje, avšak nijak nedokládá (svědek k dotazu soudu pouze uvedl, že manželka pracuje, je zaměstnaná, starší syn už pracuje, je samostatný, obchody jakžtakž jdou, takže by řekl, že situace je dobrá) samy o sobě nejsou rozhodná (ani pro posuzovaný případ).

Žalobkyně totiž opomíjí, že ustanovení § 15a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu vychází z podmínky, že za nezaopatřenou osobu je třeba považovat občanem Evropské unie vyživovaného cizince, tedy cizince „již vyživovaného“ nikoli cizince, který má potřebu výživy a současně, že občan Evropské unie je připraven mu výživu poskytnout. Zákonodárce zde předpokládá již určitou genezi v poskytování výživy. Pokud by zde totiž neexistovala, musela by nastat podstatná změna okolností, která by byla způsobila vyvolat náhlou potřebu výživy cizince, v jejímž důsledku by se cizinec stal závislým na výživě občana Evropské unie. V daném případě však z tvrzení žalobkyně nevyplývá, že by k takové změně došlo, že by vývoj potřeby žalobkyně ohledně nutnosti poskytování výživy odrážel jakékoli změny skutečností. Ani námitky ve druhém žalobním bodu neshledal soud proto důvodnými.

33. *Ve třetím žalobním bodu* žalobkyně namítá procesní vady. Žalobkyně nesouhlasí s výzvou žalovaného, který po ní požadoval doložení dokladů, jež by prokazovaly splnění podmínek pro udělení pobytu, když vyjádřila svůj postoj, že ust. § 15a zákona o pobytu se nevztahuje na cizince v důchodovém věku, na základě čehož se žalobkyně domnívá, že neexistuje doklad, který by takovou vadu mohl zhojit.
34. Jak již bylo uvedeno v předchozí části rozsudku, cizinci v důchodovém věku nejsou zněním § 15a zákona o pobytu diskvalifikováni. Důchodový věk nemůže sám o sobě znamenat splnění podmínky materiální závislosti na rodinném příslušníkovi, který žije v České republice. Je nezbytné prokázat nezaopatřenost závislé osoby, ať už je důchodového věku, či nikoliv. Jak Žalobkyně nevykonává soustavnou výdělečnou činnost dlouhodobě (asi od r. 1994). Pro splnění podmínky v ust. § 15a odst. 2 písm. c) zákona o pobytu, však musí být neschopnost vykonávat výdělečnou činnost v příčinné souvislosti s dlouhodobým nepříznivým zdravotním stavem, kterým důchodový věk sám o sobě být nemůže. Skutečnost, že žalovaná pouze konstatovala, že žalobkyně nepředložila doklady prokazující právě tuto skutečnost, nezakládá nepřezkoumatelnost rozhodnutí.
35. Žalobkyně sice částečně unesla břemeno tvrzení, avšak neunesla břemeno důkazní. Žalobkyně ve správním řízení neuvedla, jakou finanční částku měsíčně pobírá jako starobní důchod, jakou finanční částkou přispívá její syn na její živobytí, ani skutečnost, že za ní její syn skutečně a jak často cestuje na Ukrajinu. Tyto skutečnosti přitom bylo možno již ve správním řízení prokázat například měsíčním výpisem o výši starobního důchodu z ukrajinské správy sociálního zabezpečení, doklady o převodu finančních prostředků od vyživující osoby či letenkami, palubními lístky nebo kopií pasu osvědčující překročení ukrajinské hranice. Nic z toho však žalobkyně nedoložila. Lze přisvědčit žalobkyni, že správní orgány v takovém případě mohly přistoupit na výslech účastníků řízení, avšak výslech samotný nemůže sám o sobě věrohodně doložit, že tvrzené skutečnosti jsou pravdivé. Při absenci jakýchkoliv listinných důkazů ohledně těchto skutečností, přestože byla žalobkyně dne 11. 3. 2015 vyzvána k jejich předložení, se nelze omezit pouze na výslech účastníků. Neprovedení výslechu tak nezakládá dle soudu nezákonnost napadeného rozhodnutí.
36. Je skutečností, že předmětná výzva cílila převážně na doložení aktuálního zdravotního stavu žalobkyně, obsahovala však i požadavek správního orgánu doložit doklady, z nichž by bylo patrné, že žalobkyně je ve smyslu § 15a zákona o pobytu rodinným příslušníkem státního občana České republiky. V tomto smyslu nelze za takové doklady pokládat pouze lékařské zprávy, jež by mohly prokázat splnění podmínky dle ust. § 15a odst. 2 písm. c),

ale i doklady prokazující skutečnosti vyžadované pro splnění podmínek stanovených v ust. § 15a odst. 3 písm. a) bod 2 a 3 zákona o pobytu.

37. Soud dodává, že i když z ust. § 4 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, vyplývá, že *správní orgán v souvislosti se svým úkonem poskytne dotčené osobě přiměřené poučení o jejích právech a povinnostech, je-li to vzhledem k povaze úkonu a osobním poměrům dotčené osoby potřebné*, nelze v předmětné výzvě správního orgánu obsáhnout všechny potenciální doklady, jež by dané skutečnosti prokazovaly. Vždy je na úvaze konkrétního žadatele, aby uvedl a doložil doklady, které odráží jeho konkrétní situaci. Jak je ostatně v předmětném ustanovení uvedeno, správní orgány poskytnou *přiměřené* poučení. S ohledem na uvedené jsou námitky ve třetím žalobním bodu rovněž nedůvodné.
38. *Ve čtvrtém žalobním bodu* žalobkyně nesouhlasí s žalovanou, která při posouzení podmínky závislosti na osobní péči občana Evropské Unie v ust. § 15a odst. 3 písm. a) bod 3 zákona o pobytu vycházela při výkladu pojmu „osobní péče o osobu z důvodu nepříznivého zdravotního stavu“ ze zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o sociálních službách“). Dle žalobkyně však mohla vycházet i z definice dle § 26 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů; tato definice je od zákona o sociálních službách odlišná.
39. I když jsou uvedené definice odlišné, jsou postaveny na stejném principu, tedy určitém zdravotním stavu, jenž omezuje schopnosti nutné pro zvládání základních životních potřeb, potažmo omezuje pracovní schopnost či schopnost pracovního uplatnění. Je věcí správního uvážení, jaké ustanovení v rámci analogie správní orgán užije a soud se v daném případě ztotožňuje s užitím definice uvedené v zákoně o sociálních službách, jako s nejbližší k posuzované věci. Dle soudu užitím kterékoliv ze zbylých definic by nedošlo ke změně právního posouzení. I tento žalobní bod je tedy nedůvodný.
40. *V pátém žalobním bodu* žalobkyně nesouhlasí s posouzením předložených lékařských zpráv.
41. Jak již soud okrajově naznačil výše, z předložených lékařských zpráv nevyplývá, jak jednotlivé diagnostikované choroby konkrétně omezují schopnosti žalobkyně zvládat základní životní potřeby (např. mobilita, orientace, komunikace, stravování, oblékání, obouvání, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby, osobní aktivity, péče o domácnost). Necitování určitých pasáží, byť by se mohly zdát relevantní pro posouzení věci, neznamená, že se správní orgány zdravotními zprávami nezabývaly v jejich celém rozsahu. Městský soud v Praze se ztotožňuje se žalovanou, že tyto zprávy neprokazují nemožnost žalobkyně se o sebe postarat. Byť je ve dvou zprávách uvedeno, že žalobkyně vyžaduje péči jiné osoby a v jedné i výčet životních potřeb, jež žalobkyně sama nezvládá, lékařské zprávy postrádají propojení jednotlivých chorob s konkrétní neschopností zvládat určitou základní životní potřebu. Soudu není zřejmé, které onemocnění a jakým způsobem například znemožňuje žalobkyni nakupovat potraviny, připravovat jídlo či oblékání. Z tohoto důvodu jsou předložené lékařské zprávy nedostatečným dokladem, který by byl schopný prokázat, že žalobkyně nezbytně vyžaduje soustavnou pomoc druhé osoby. Lze dodat, že i z výpovědi svědka vyplynulo, že péči o žalobkyni zajišťuje známá, pečovatelka (na jejíž úhradu se podílí penězi poskytnutými přes pana S.), která chodí do bytu dva až třikrát týdně a všechno vyřídí, není s ní denně, přespí, pokud se matce stav zhorší. Lze proto důvodně předpokládat, že pokud taková osoba existuje, žalobkyně je schopna

jednotlivé činnosti vykonávat soustavně sama, a nepotřebuje tedy soustavou péči druhé osoby, ať už by se nacházela v domovské zemi či v České republice.

42. V šestém žalobním bodu žalobkyně nesouhlasí s výkladem žalované, že podmínku v ust. § 15a odst. 3 písm. a) bodu 3 zákona o pobytu, splňuje pouze ten, kdo prokáže, že mu odpovídající péči může poskytnout pouze a jen dotyčný občan EU, čemuž žalobkyně dle žalované nedostála.
43. Výklad žalované, že tuto péči může poskytnout i jiná osoba mimo rodinu, je dle soudu logický. Nelze však trvat na požadavku, aby žalobkyně byla povinna prokázat, že pouze občan Evropské unie jí může poskytnout nezbytnou péči. V takovém případě by se splnění dané zákonné podmínky stalo téměř nemožným. Institucionální léčba či najmutí osoby, která by se o žalobkyni soustavně starala, by pak výrazně eliminovala možnost žalobkyně úspěšně žádat o pobytové oprávnění dle ustanovení § 15a odst. 3 písm. a) bod 3 zákona o pobytu.
44. Soud zde poukazuje na důvodovou zprávu k zákonu č. 314/2015 Sb., kterým se mimo jiné mění zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Vzhledem k ust. § 15a, odst. 3 písm. a) bod 3 je zde uvedeno: *„Druhou podmínkou je nezbytnost osobní péče občana Evropské unie. Přestože není možné chápat tuto podmínku příliš restriktivně, je třeba posoudit konkrétní okolnosti případu a dosavadního života rodinného příslušníka. Bude tedy třeba odlišně vnímat situaci rodinného příslušníka, kterého postihnou vážné zdravotní problémy činící jej neschopným se o sebe postarat, který však zároveň má jiné bližší příbuzné (manžela, děti, rodiče), se kterými v zemi svého původu sdílí společnou domácnost a kteří jsou s ohledem na jejich dosavadní společný způsob života schopni mu potřebnou péči poskytnout, od situací, kdy takoví příbuzní neexistují. Zároveň však nelze existenci takových osob považovat za zcela určující, neboť si samozřejmě lze představit i situaci, kdy variantou zvolenou rodinným příslušníkem je právě osobní péče občana Evropské unie, a to vzhledem k povaze závažnosti zdravotních důvodů a skutečné možnosti péče jiných bližších příbuzných v zemi původu). Vždy je tedy třeba vycházet z individuálních okolností případu.“* Z této zprávy lze dovodit, že má-li cizinec v zemi původu bližší příbuzné, schopné se o něj postarat, nebyla by splněna podmínka nutné péče poskytovaná občanem Evropské unie. Naopak v případě, že by takové osoby existovaly, avšak zdravotní stav cizince či možnost příbuzných v zemi původu pečovat o něj by byly nepříznivé, má cizinec právo zvolit péči poskytovanou občanem EU. Jelikož žalobkyně nemá jiné příbuzenstvo, má plné právo požadovat, aby jí péči poskytl její jediný potomek, syn se státním občanstvím České republiky.
45. Je zcela logický požadavek, aby naplnění objektivní nezbytnosti osobní péče a materiální podpory existovalo již v okamžiku, kdy cizinec podává svou žádost. Žádost o povolení k trvalému pobytu dle ustanovení ust. § 87h odst. 2 písm. b) zákona o pobytu cizinců podala v daném případě žalobkyně již dne 16. 7. 2014. Z čestného prohlášení pana Savchenka vyplývá, že první částku ve výši 2000 Euro přijal od syna žalobkyně až dne 21. 1. 2016. V návaznosti na výpověď svědka lze důvodně předpokládat, že se tak stalo v souvislosti s úrazem žalobkyně v lednu 2016.
46. Žalobkyně v žalobě uvádí, že její syn, slyšený svědek A. G., za ní pravidelně jezdí, např. po úrazu v lednu 2016 za ní osobně na delší dobu přijel a staral se o ni. K prokázání skutečnosti, že svědek, syn žalobkyně, za matkou jezdil, předložila žalobkyně prostřednictvím svého zástupce 1) fakturu společnosti letuška, cz č. 1FVL-5347/2016

vystavenou dne 19. 1. 2016 pro odběratele GARANT-EXPO, spol. s r.o. za let z Prahy do Boryspil dne 20. 1. 2016 a zpět dne 23. 1. 2016 z Boryspil do Prahy, s uvedením, že účastníkem letu je A. G., 2) fakturu společnosti letuška, cz č. 1FVL-10324/2016 vystavenou dne 4. 2. 2016 pro odběratele GARANT-EXPO, spol. s r.o. za let z Prahy do Boryspil dne 6. 2. 2016 a zpět dne 11. 2. 2016 z Boryspil do Prahy s uvedením, že účastníkem letu je A. G., 3) fakturu společnosti letuška, cz č. 1FVL-100546/2016 vystavenou dne 7. 11. 2016 pro odběratele GARANT-EXPO, spol. s r.o. za let z Prahy do Boryspil dne 8. 11. 2016 a zpět dne 12. 11. 2016 z Boryspil do Prahy s uvedením, že účastníkem letu je A. G..

47. Na základě výše uvedeného má soud prokázáno, že svědek přicestoval třikrát na náklady společnosti GARANT-EXPO, spol. s r.o. v roce 2016 do Kijeva na návštěvu za svou matkou a to vždy na 2 – 3 dny. Byť svědek uváděl, že matku navštěvuje asi třikrát do roka, k návštěvám v jiném roce než v roce 2016 žádné důkazní prostředky nepředložil. Návštěvu v délce 2 – 3 dnů neshledává soud za návštěvu na delší dobu. Soud nemohl opomenout, že k uskutečnění poslední prokázané návštěvy došlo v listopadu 2016, od této doby žádná návštěva doložena důkazně není. Na rozdíl od prokázání pravidelných finančních částek poskytovaných synem žalobkyni od 21. 1. 2016, nemá soud tvrzení žalobkyně o pravidelných návštěvách synem za prokázáno. Je tomu tak proto, že dvě ze tří prokázaných návštěv se nepochybně uskutečnily v návaznosti na úraz žalobkyně, který v lednu 2016 utrpěla, a v třetí, jedné návštěvě v listopadu 2016 nelze shledat pravidelnost.
48. Soud dospěl k dílčímu závěru, že námitka žalobkyně v šestém žalobním bodu nezakládá nezákonnost napadeného rozhodnutí. Otázka péče poskytované občanem Evropské unie je pouze jednou ze dvou kumulativních podmínek nezbytných pro udělení trvalého pobytu. Druhou z těchto podmínek je právě nepříznivý zdravotní stav cizince. Důvodová zpráva k tomuto uvádí: „*Toto ustanovení (§ 15a odst. 3 písm. b) bod 3 zákona o pobytu – pozn. soudu) tedy stanoví dvě základní podmínky, první z nich je existence vážných zdravotních důvodů na straně rodinného příslušníka, které způsobují jeho neschopnost se o sebe postarat. Vážné zdravotní důvody nejsou definovány, vzhledem k tomu, že se jedná o neurčitý právní pojem, nicméně je třeba je posuzovat v souvislosti s podmínkou neschopnosti postarat se sám o sebe. Mělo by se tedy jednat o natolik závažné zdravotní důvody, které znemožňují rodinnému příslušníkovi občana Evropské unie vlastní soběstačnost, tedy základní péči o sebe sama.*“ Tuto podmínku však žalobkyně, jak vyplývá z předchozích částí odůvodnění rozsudku, nesplnila.
49. Soud shledává vhodným doplnit, že odvolací orgán ve zrušujícím rozhodnutí ze dne 3. 11. 2014, č.j. MV-127939-3/SO-2014 závěrem uvedl, že „*pokud odvolatelka prokáže, že je rodinným příslušníkem Evropské unie ve smyslu ustanovení § 15a odst. 3 písm. a) bod 3 zákona o pobytu cizinců, ale neprokáže, že důvody její žádosti o povolení k trvalému pobytu nelze podřadit pod humanitární důvody, může při splnění zákonných podmínek získat povolení k přechodnému pobytu.*“ Svědek, syn žalobkyně, k dotazu soudu, zda taková žádost byla žalobkyní podána, uvedl soudu, že nikoli, blíže vypověděl, že se domnívá, že Komise to nedoporučovala a s ohledem na zdravotní stav matky, to bude těžké finančně unést.
50. V sedmém žalobním bodu žalobkyně namítá, že žalovaná na jedné straně v napadeném rozhodnutí uznala, že prvoinstanční orgán vyžadoval chybný doklad, a na druhé straně uvedla, že toto pochybení nemělo vliv na zákonnost rozhodnutí a že výzva žalovaného ze dne 11. 3. 2015 byla řádná.

51. Soud k této námitce konstatuje, že ačkoliv po žalobkyni bylo nesprávně požadováno předložení dokladu dle ust. § 8 zákona o sociálních službách, nebylo toto pochybení důvodem pro zamítnutí žádosti. I když lze žalobkyni přisvědčit, že neměla povinnost předložit dané potvrzení, přesto nedostála povinnosti prokázat, že je z důvodu uspokojování svých základních potřeb závislá na výživě poskytované jejím synem. Závěrem se soud ztotožňuje se žalovanou, že v daném případě se nejednalo o vadu, jež by zakládala nezákonnost rozhodnutí, neboť žalobkyně nedostála i dalším povinností, pro něž byla žádost v konečném důsledku zamítnuta.
52. Ze shora uvedených důvodů dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
53. O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ve věci měla plný úspěch žalovaná, avšak žalované v řízení žádné náklady nad rámec jejich běžných činností nevznikly. Soud proto rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů tohoto řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 19. března 2019

JUDr. Ludmila Sandnerová v. r.

předsedkyně senátu